

Asia: VN/27997/2023

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Luku 3.1: Reiluus ja kannattavuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.1: Kannattavuus ja reiluus

-

Strateginen tavoite 1: Arvonlisä jakautuu aiempaa tasaisemmin ruokaketjussa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka-ala on houkutteleva ja reilu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy ja lisää väliotsikko

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.2: Huoltovarmuus

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.2: Huoltovarmuus

-

Strateginen tavoite 1: Riskienhallinta vahvistuu ruokajärjestelmässä

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Ruuantuotannon jatkuvuus turvataan

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Tuotantopanosten omavaraisuusaste nousee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.3: Luonnon kantokyky

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.3. luonnon kantokyky

-

Strateginen tavoite 1: Ruokaketjun ilmastovaikutukset vähentyvät

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 3: Ravinnepäästöt vähentyvät ja peltojen vesitalous paranee

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 3.4: Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

Yleisiä huomioita ja havaintoja strategialuonnoksen lukuun 3.4. Ruokakulttuuri ja hyvinvointi

-

Strateginen tavoite 1: Kotimaisten elintarvikkeiden käyttö lisääntyy ja ymmärrys ruokajärjestelmästä vahvistuu

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 2: Mahdollisuus terveelliseen ruokaan lisääntyy

Huomioita ja havaintoj

-

Strateginen tavoite 3: Ruoka on osa rikasta ja elävää ruokakulttuuria

Huomioita ja havaintoja

-

Strateginen tavoite 4: Yhteisöllisyys ruuan ympärillä kasvaa ja vahvistaa hyvinvointia

Huomioita ja havaintoja

-

Luku 4: Kehitettävät valmiudet

Huomioita ja havaintoja lukuun 4 Kehitettävät valmiudet

-

Muuta kommentoitavaa

Muita huomioita strategiasta.

Lausuntopyyntö Kansallisesta ruokastrategiasta 2040

Eläinten hyvinvointikeskus, Luonnonvarakeskus

Kiitämme mahdollisuudesta lausua. Eläinten hyvinvointikeskuksen tavoitteena on edistää eläinten hyvinvointia tutkitusta tiedosta viestimällä, joten kiitämme erityisesti strategisesta tavoitteesta 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy. Pidämme kuitenkin parempana ilmaisuna seuraavaa 'Tuotantoeläinten hyvinvointi paranee'. Ruokastrategiassa tulee myös kertoa, mitä toimia on tehtävä eläinten hyvinvoinnin tilan parantamiseksi, ja miten edistymistä arvioidaan.

2 Visio: Onnellisen ruuan maa

Sivu 7, toiseksi viimeinen kappale, ehdotamme LISÄTTÄVÄKSI:

Suomen ruokajärjestelmä pysäyttää maatalousympäristön luontokadon sekä edistää luonnon monimuotoisuutta, tukee ihmisten JA ELÄINTEN hyvinvointia ja elinkeinojen kannattavuutta. Se luo kestävästä arvonnäkökulmasta, uutta liiketoimintaa ja kasvavia vientimahdollisuuksia. Ruoka on enemmän kuin ravintoa – se on yhteisöllisyyttä, hyvinvointia, huoltovarmuutta, tulevaisuutta ja ylpeyden aihe.

3.1 Strateginen päämäärä: Kannattavuus ja reiluus

Strateginen tavoite 2: Ruokavienti ja kansainvälinen kilpailukyky kasvaa

Suomi profiloituu kansainvälisesti kilpailukykyisenä ja tunnistettavana kestävä tuotannon ruokamaana. Yritykset kehittävät uusia vientituotteita ja teknologioita, joissa Suomella on kilpailuetua. Suomen ruoka-alan yritykset kansainvälistyvät kolminkertaistaen ruokaviennin arvon vuoteen 2040 mennessä. Viennin arvon kasvu perustuu laadukkaisiin raaka-aineisiin, jalostusasteen nostamiseen ja kestävä tuotantotapaan. Vienti monipuolistuu; lisäarvotuotteiden lisäksi viedään teknologiaa (esim. bioteknologiat), laitteita ja osaamista. Ruoka-alalla panostetaan vahvasti vientiosaamisen kehittämiseen sekä brändien rakentamiseen ja markkinointiin.

Kommentti:

On hyvä, että viennin kasvu perustetaan jalostusasteen nostamiselle. Erityisesti tuotantoeläinten osalta eläviä eläimiä ei tulisi lainkaan viedä. Eläintuotteiden jalostusastetta voidaan nostaa parantamalla eläinten hyvinvointia esimerkiksi tutkimustietoon nojautuvan ja todennetun eläinten hyvinvointimerkintäjärjestelmän avulla. Suomen tulisi aktiivisesti edistää yhteisen eurooppalaisen eläinten hyvinvointimerkintäjärjestelmän syntymää.

Strateginen tavoite 4: Tuotantoeläinten hyvinvointi lisääntyy

Ehdotamme: Tuotantoeläinten hyvinvointi PARANEE

Ehdotamme LISÄTTÄVÄKSI ja POISTETTAVAKSI:

Tuotantoeläinten hyvinvointi tunnustetaan osaksi kestävä ja oikeudenmukaista ruokajärjestelmää. Päätöksenteossa JA ELÄINTENPIDOSSA JA -HOIDOSSA otetaan huomioon eläinten lajityypilliset tarpeet, kuten mahdollisuus sosiaaliseen käyttäytymiseen ja riittävät tilat liikkumiseen. Ruokajärjestelmän muutokset PARANTAVAT ELÄINTEN HYVINVOINTIA esimerkiksi LAIDUNTAMISEN LISÄÄNTYMISEN, ELÄIMEN HYVINVOINNIN TILAN HEIKKENEMISEN VARHAISEN TUNNISTAMISEN, HYVINVOINTIA EDISTÄVÄN ELÄINJALOSTUKSEN JA ELÄINTEN TARPEET HUOMIOIVAN ELINYMPÄRISTÖN KAUTTA. EHDOTAMME POISTETTAVAKSI: (tilankoon kasvu, eivät heikennä eläinten hyvinvointia, lisää niiden välineellistä kohtelua tai eläintautiriskejä.) Ruoka-alan toimijoiden vastuuta ja osaamista tuotantoeläinten hyvinvoinnista ja eläinten hoidon parhaista käytännöistä vahvistetaan. Kuluttajien mahdollisuuksia saada tuotekohtaista tietoa eläinten hyvinvoinnista parannetaan. Eläintauteja torjutaan tehokkaasti ja salmonella- ja antibiottivapaudesta pidetään kiinni.

Strateginen tavoite 5: Reilu datatalous luo arvoa ruokajärjestelmään

Ehdotamme LISÄTTÄVÄKSI:

... Esimerkiksi elintarvikepakkauksiin voi lisätä tietoa tuotteen ympäristö- JA ELÄINTEN HYVINVOINTIVAIKUTUKSISTA ja alkuperästä.

3.2 Strateginen päämäärä: Huoltovarmuus

3.2.1 Nykytilakuvaus

Kappale 2, ehdotamme LISÄTTÄVÄKSI:

Suomen ruokajärjestelmä perustuu korkeaan ruuantuotannon ja -jalostuksen omavaraisuuteen. Suomessa ruuan omavaraisuusaste on noin 80 %. Sen sijaan tuotantopanosten – kuten lannoitteiden, kasvinsuojeluaineiden ja siementen, SIIPIKARJAN ELÄINAINEKSEN sekä fossiilisten polttoaineiden – osalta olemme tuonnin varassa, mikä tekee ruokajärjestelmästä haavoittuvan ja altistaa tuotannon hintojen heilahteluille ja markkinahäiriöille. Esimerkiksi kotieläintuotannon täydennysvalkuaisrehun osalta omavaraisuusaste on alle 30 % ja maatalouden koneet ja niiden varaosat tuodaan suurelta osin ulkomailta.

3.3 Strateginen päämäärä: Luonnon kantokyky

Strateginen tavoite 2: Luonnon monimuotoisuus lisääntyy ja luonnontila paranee

Ehdotamme LISÄTTÄVÄKSI:

Ruokajärjestelmä tekee laajasti yhteistyötä positiivisten luontovaikutusten todentamiseksi sekä indikaattorien löytämiseksi. Maatalousympäristöjen luonnon monimuotoisuus lisääntyy erilaisten tuotantotapojen kuten luomutuotannon, uudistavan viljelyn, laidunnuksen ja luonnonhoidon LISÄÄNTYMISEN ansiosta.

Ystävällisin terveisin,

Satu Raussi ja Tiina Kauppinen

Eläinten hyvinvointikeskus, Luonnonvarakeskus

Raussi Satu
Luonnonvarakeskus, Eläinten hyvinvointikeskus